

Total No. of Printed Pages—6

2 SEM TDC RD G 1

2 0 1 5

(May)

RURAL DEVELOPMENT

(General)

Course : 201

(Rural Economy of India)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32/24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা/তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

1×8=8

Choose the correct answer/Answer the following questions :

- (a) ভাৰতৰ 2011 চনৰ লোকপিয়ল মতে তলৰ কোনখন ৰাজ্যত গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ জনসংখ্যাৰ শতকৰা হাব দেশৰ ভিতৰতে সৰ্বাধিক ?

According to Indian Population Census 2011, which of the following States has the highest percentage of rural population in the country?

- (i) বিহাৰ / Bihar

(ii) পশ্চিমবঙ্গ / West Bengal

(iii) উত্তৰ প্ৰদেশ / Uttar Pradesh

(iv) গুজৰাট / Gujarat

(b) ভূমি সংস্কাৰৰ এটা উদ্দেশ্য লিখা।

Write one objective of land reforms.

(c) কৰ্মক্ষম জনসংখ্যা মানে কি ?

What is the meaning of workforce?

(d) গ্ৰাম্য উদ্যোগীকৰণৰ এটা অন্তৰায় উল্লেখ কৰা।

Mention one obstacle of rural development.

(e) ক্ষুদ্ৰবিত্ত মানে কি ?

What is microfinance?

(f) মহাত্মা গান্ধী ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম্য নিয়োগ নিশ্চিতকৰণ আইনখনৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

Write one feature of Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act.

(g) তলৰ কোনটো গ্ৰাম্য ঋণৰ প্ৰধান উৎস নহয় ?

Which of the following is not a major source of rural credit?

(i) বিজাৰ্ড বেংক অফ ইণ্ডিয়া
Reserve Bank of India

(ii) ৰাষ্ট্ৰীয়কৃত বেংক
Nationalized Bank

(iii) গ্ৰামীণ বিকাশ বেংক
Grameen Bikash Bank

(iv) সমবায় বেংক
Cooperative Bank

(h) NABARD-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of NABARD.

2. তলত দিয়া যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা
(প্ৰতিটো 100 শব্দৰ ভিতৰত) : 4×4=16

Write short notes on any *four* of the following
(**within 100 words** each) :

(a) গ্ৰাম্য উন্নয়নত অনাকৃষি খণ্ডৰ ভূমিকা
Role of non-farm sector in rural development

(b) কৃষিক্ষেত্ৰত তথ্য প্ৰযুক্তিৰ গুৰুত্ব
Importance of information technology in agriculture

- (c) গ্রাম্য অর্থনীতিত কুটীৰ শিল্পৰ ভূমিকা
Role of cottage industries in rural economy
- (d) গ্রাম্য নিবনুৱা সমস্যাৰ কাৰণ
Causes of rural unemployment problem
- (e) গ্রাম্য বীমা
Rural insurance

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (প্ৰতিটো 500 শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (within 500 words each) :

3. (a) ভাৰতৰ গ্ৰাম্য খণ্ডৰ অৰ্থনৈতিক গাঁথনিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

11

Discuss the economic structure of rural sector of India.

অথবা / Or

- (b) ভাৰতৰ আয় বিতৰণৰ অসমতাৰ কাৰণবোৰ ব্যাখ্যা কৰা।

Describe the reasons for inequality of distribution of income in India.

4. (a) কৃষিখণ্ড আৰু উদ্যোগখণ্ডৰ মাজৰ সম্পৰ্ক ব্যাখ্যা কৰা।
কৃষিখণ্ডই আৰ্থিক বিকাশত কেনেদৰে সহায় কৰিব পাৰে ?

5+6=11

Describe the relationship between agriculture sector and industry sector.

How can the agriculture sector help in economic growth?

অথবা / Or

- (b) একাদশ পঞ্চবার্ষিক পৰিকল্পনাৰ কালছোৱাত ভাৰতীয় কৃষিক্ষণ্ডৰ বিকাশৰ গতিধাৰা আলোচনা কৰা। 11

Explain the trends in agricultural development during the Eleventh Five-Year Plan of India.

5. (a) গ্ৰাম্য উদ্যোগীকৰণৰ তাৎপৰ্য কি? গ্ৰাম্য অৰ্থনীতিত হস্তশিল্পৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা। 6+6=12

What is the significance of rural industrialization? Discuss the role of handicrafts in rural economy.

অথবা / Or

- (b) ভাৰতৰ গ্ৰাম্য উদ্যোগখণ্ডই সশুধীন হোৱা সমস্যাবাজী আলোচনা কৰা। গ্ৰাম্য উদ্যোগৰ বিকাশৰ বাবে পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা। 6+6=12

Discuss the problems of rural industries of India. Suggest measures for the development of rural industries.

6. (a) অত্যধিক জনসংখ্যা বৃদ্ধি আৰু কৃষি অনগ্রসৰতা কেনেদৰে গ্ৰাম্য দৰিদ্ৰতাৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে, বৰ্ণনা কৰা। 11

Describe how excessive growth of population and agricultural backwardness can cause rural poverty.

অথবা / Or

- (b) MGNREGA-ৰ সফলতা আৰু বিফলতাবোৰ আলোচনা কৰা।

Discuss the success and failures of MGNREGA.

7. (a) গ্রাম্য ঋণ মানে কি? ভাৰতৰ গ্রাম্য ঋণৰ অনানুষ্ঠানিক আৰু অনুষ্ঠানিক উৎসবোৰৰ বিষয়ে বিশদভাৱে আলোচনা কৰা।

2+9=11

What is rural credit? Discuss in detail the non-institutional and institutional sources of rural credit in India.

অথবা / Or

- (b) গ্রাম্য উন্নয়নত সমবায় বেংকৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

11

Discuss the role of cooperative bank in rural development.
